

i Lund

det »skarpt läge«, säger Mats Ryderheim.

– Det är ingen diskussion om att vi måste ta tag i det här. Det är komplexa frågor som också rör patientsäkerheten. Men patientsäkerheten går hand i hand med arbetsmiljön, om läkarna är oroliga för att väntetiderna är för långa påverkar det den psykosociala arbetsmiljön.

Ett första möte med skyddsombud och arbetsgivarrepresentanter ska hållas vecka 48, enligt Mats Ryderheim, som säger att man räknar med att bli klar med inspektionen före jul.

– Vi kan aldrig ställa krav på resurser, men vi kan ställa krav på att det finns en balans mellan uppdrag och resurser.

Bakgrunden till problemen på akuten är enligt läkarföreningen att bemanningen minskat, delvis som en följd av sjukhusets anställningsstopp. Samtidigt gör vårdplatsbrist på övriga sjukhuset det svårt att skicka vidare patienter för inläggning. Det ökar arbetsbelastningen på personalen och gör att andra patienter får vänta för länge på vård.

Enligt Einar Arnbjörnsson har antalet läkare vid akuten minskat från 40 år 2009 till 25 i dag. Om inte arbetsmiljön förbättras kan det bli ännu färre.

– Flera läkare hotar med att säga upp sig, och det finns risk att ett antal gör allvar av det.

Michael Lövtrup

Subutex dras in

Läkemedelsföretaget Reckitt Benckiser slutar i januari 2013 att distribuera läkemedlet Subutex i Sverige.

Friande dom om dataintrång fast

Åklagaren har valt att inte överklaga den friande domen mot en läkare vid Karolinska universitetssjukhuset som misstänktes för dataintrång. Vid de inloggningar som prövades ansåg rätten att läkaren som konsult hade varit delaktig i vården av patienten, varför det inte var fråga om dataintrång. ■

Chefsrollen svagare än läkarrollen

Att styra läkare är som att valla katter, brukar det sägas. Nu visar en ny avhandling att chefer inom hälso- och sjukvården tar till särskilda strategier för att leda läkare, något som riskerar undergräva legitimiteten i chefskapet.

Avhandlingen, som är författad av psykologen Mia von Knorring, Karolinska institutet, bygger bland annat på intervjuer med landstingsdirektörer och verksamhetschefer. Oavsett om de själva är läkare eller inte verkar chefer inom vården ha svårigheter att leda läkare utifrån det mandat man har som chef. I stället utarbetar man pragmatiska strategier som i det dagliga arbetet gör det möjligt att leda läkarna.

I en studie där landstingsdirektörer intervjuades framkom exempel på sådana läkarspecifika strategier: att hålla särskilda möten med läkare trots att en fråga berör hela personalen, att »tjata« på läkarna om vad som ingår i deras ansvar som anställda eller att luta sig mot sin egen eller någon annans läkarroll i chefskapet.

Nackdelen med strategierna är att de, att döma av intervjuerna med landstingsdirektörerna, i ett längre perspektiv kan underminera legitimiteten i chefsrollen.

I avhandlingen framkommer också att när chefer som är läkare talar om sin chefsroll identifierar de sig i första hand som just läkare (man talar om »vi läkare«). Motsvarande beskrivningar av en gemenskap baserad på rollen som chef förekom endast i enstaka fall och byggde främst på en delad erfarenhet av hur svårt det är att leda läkare.

Även för chefer som inte är läkare är uppdelningen mellan läkare/icke-läkare viktig i beskrivningen av den egna chefsrollen, något som enligt författaren kan bidra till att den underordnas läkarrollen. **ML**

SBU-rapport om schizofreni:

»Dags att se över rekommendationerna«

Flera av de nyare läkemedlen mot schizofreni har bättre effekt än äldre preparat. Därför är det dags att se över dagens rekommendationer för läkemedelsbehandling. Det konstaterar SBU i en ny rapport.

Andra generationens anti-psykotiska läkemedel började användas på 1990-talet, och skiljer sig från första generationen med bland annat en annorlunda biverkningsprofil. Nu finns det tillräckligt underlag för att fastslå, att flera av dem också är effektivare än de gamla mot psykotiska symtom vid schizofreni. Det konstaterar SBU, Statens beredning för medicinsk utvärdering, i en litteraturoversikt om schizofrenibehandling.

– De rekommendationer om läkemedelsbehandling som finns i dag, från bland

annat Läkemedelsverket och Svenska psykiatriska föreningen, är så gamla att de inte har med jämförelser mellan första och andra generationens läkemedel. Det säger Mats Berglund, professor emeritus vid Lunds universitet och medlem i SBU:s expertgrupp.

– I dag finns många studier gjorda, och vi har kunnat välja ut de bästa systematiska översikterna. Därmed finns det underlag för att se över rekommendationerna.

I rapporten lyfter SBU fram fyra av de nyare läkemedlen, där man kunnat visa att de har bättre effekt än de äldre mot psykotiska symtom vid schizofreni: klozapin, olanzapin, risperidon och amisulprid. Klozapin har bäst effekt vid svårbehandlad schizofreni; det minskar risken

för självmord och möjligen också för alkoholmissbruk.

Tidigare har de nyare läkemedlen varit betydligt dyrare än de gamla, men den skillnaden har minskat kraftigt när patenten på flera av dem har gått ut. Andra generationens antipsykotiska läkemedel har redan gått om första generationens i försäljning i Sverige. Men SBU:s experter anser att det finns anledning att öka användandet, i synnerhet av klozapin.

SBU-rapporten avhandlar också patientens delaktighet, och konstaterar att det finns vetenskapligt underlag för att patientens och de närståendes åsikter ska tas till vara vid behandlingsplaneringen. Det är också viktigt med socialt stöd för att motverka diskriminering och utanförskap.

Miki Agerberg

Läkartidningen ger ut bok om Astrid Lindgren-fallet

Den andra mars 2009 greps en narkosläkare på sin avdelning på Astrid Lindgrens barnsjukhus i Solna. Fyra poliser förde bort henne, anhållen och misstänkt för mord på ett spädbarn. Om detta uppmärksammade fall har Läkartidningens reporter Sara Gunnarsdotter skrivit boken »3 ml. Om ett blodprov och ett åtal«.

– Efter att ha arbetat med ärendet i nästan tre år kändes det naturligt att försöka sammanställa delarna till en helhet, en bok.

– Det är en viktig bok, säger Läkartidningens chefredaktör Jonas Hultkvist.

– Den sätter fokus på en rad frågeställningar om läkarrollen och juridiken. Inte minst visar den klumpighet och bristande professionalism som ofta präglar den svenska rättsapparaten.

Elisabet Ohlin

